

**Petycja w sprawie uchylecia
wygasającego charakteru emerytur pomostowych oraz poszerzenia katalogu prac
w szczególnych warunkach i o szczególnym charakterze**

Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych oraz Forum Związków Zawodowych, działające wspólnie, stanowczo domagają się uchylecia przepisu art. 4 pkt 5 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych, który zakłada ich stopniowe wygaszanie, oraz poszerzenia katalogu prac w szczególnych warunkach i o szczególnym charakterze.

Emerytury pomostowe miały być ściśle powiązane z budową alternatywnego systemu ochrony osób wykonujących prace uciążliwe. W art. 53 tej ustawy zawarto zobowiązanie przygotowania strategii sektorowej dotyczącej wspierania zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób wykonujących przez co najmniej 15 lat prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, którym nie przysługuje prawo do emerytury pomostowej. Strategia ta miała zostać przygotowana do końca 2014 r. przez ministra właściwego do spraw pracy na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Oznaczało to wolę ścisłego powiązania obowiązku opracowania ww. strategii z wygasającym charakterem emerytur pomostowych.

Pomimo tego, że już 8 lat temu upłynął ostateczny termin na przygotowanie strategii, rząd nie wywiązał się z nałożonego nań zobowiązania. Niespełnienie obietnicy stworzenia strategii sektorowej, a także fakt, że zakładany postęp technologiczny nie poprawił warunków pracy w stopniu upoważniającym do stwierdzenia, że warunki szkodliwe zostały w całości wyeliminowane, czyni postulat uchylecia wygasającego charakteru emerytur pomostowych w pełni zasadnym.

Ponadto zauważamy, że wątpliwości konstytucyjne i wielkie niezadowolenie budzą przepisy prawne, zgodnie z którymi pracodawca opłaca składki na Fundusz Emerytur Pomostowych za zatrudnionych przez siebie pracowników wykonujących pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, którzy nigdy nie nabędą prawa do emerytury pomostowej.

Prowadzi to do powstawania rażąco niesprawiedliwych sytuacji, w których zatrudnieni w tym samym zakładzie pracy, na takich samych stanowiskach i wykonujący taką samą pracę mają inną sytuację prawną, uzależnioną jedynie od daty podjęcia pracy. Tym samym naruszona została podstawowa zasada ubezpieczenia społecznego, zgodnie z którą ubezpieczyciel (w tym przypadku Państwo) zobowiązuje się do wypłaty określonego świadczenia w przypadku zajścia ryzyka, od którego pracownik jest ubezpieczony i wnoszona jest za niego składka na to ubezpieczenie.

Znaczną część wątpliwości OPZZ podzielił Trybunał Konstytucyjny, który w wyroku z dnia 16 marca 2010 r., sygn. akt K 17/09 wyraził zastrzeżenia co do pewnych elementów mechanizmu wygaszania praw do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym, wskazując, że wywołały one wątpliwości z punktu widzenia zasady zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa.

Biorąc pod uwagę duży, pozytywny wymiar społeczny proponowanych przez OPZZ oraz FZZ zmian prawnych i oczekiwania licznych grup pracownic i pracowników, oczekujemy od Pani Minister niezwłocznych działań w zakresie:

- uchylenia przepisu art. 4 pkt 5 ustawy o emeryturach pomostowych, który uzależnia przyznanie prawa do emerytury pomostowej nie od rodzaju wykonywanej pracy, a od daty jej rozpoczęcia;
- poszerzenia katalogu prac wykonywanych w szczególnych warunkach i o szczególnym charakterze.

Jest to uzasadnione faktem, że wiele grup zawodowych zostało pominiętych w ustawie o emeryturach pomostowych (mimo wcześniejszej obecności w wykazie), a warunki i charakter ich pracy nie uległ zmianie. Zwracamy również uwagę na powstanie nowych zawodów, których charakter pracy uzasadnia umieszczenie ich w katalogu prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze.

Niestety, rozmowy toczone od lat na poziomie Rady Dialogu Społecznego nie doprowadziły do wypracowania, satysfakcjonującego nasze organizacje członkowskie, kompromisu w odniesieniu do wyżej omawianych kwestii. Dlatego domagamy się wspólnych działań i uzgodnień ze stroną rządową na każdym etapie prac nad załącznikami do ustawy zawierającymi wykaz prac wykonywanych w szczególnych warunkach i o szczególnym charakterze.

Andrzej Radzikowski
Przewodniczący Ogólnopolskiego
Porozumienia Związków Zawodowych

Dorota Gardias
Przewodnicząca Forum
Związków Zawodowych

19.10.2022

Botwinichum odbes
Stanisław Lewal

PRZEWODNICZĄCA
FORUM ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH
Dorota Gardias